

دانشگاه علوم پزشکی تبریز

دانشکده پزشکی

بخش پزشکی اجتماعی (آموزش کارآموزی)

راهنمای بررسی 10 خانوار

دانشجوی محترم ، با توجه به اینکه استراتژی آموزش در بخش پزشکی اجتماعی در دوره کارآموزی پزشکی **Student Centered ,Community_based** می باشد و یکی از روشهای آموزشی این دوره نیز **active participation** است، بر آن شدیم تا در راستای ایجاد مهارت **Family & Community assessment** تعداد 10 خانوار را هر دانشجوی زیر نظر بهورز انتخاب و به بررسی جنبه های مختلف تعیین کننده سلامت در آنها پردازد.

بدین منظور شما در موارد زیر را در مورد هر خانوار بررسی خواهید نمود.

2_ ثبت اطلاعات جمعیتی 10 خانوار در زیج حیاتی

3_ بررسی پرونده 10 خانوار در خانه بهداشت از نظر موارد زیر:

_تطبیق موارد مراقبت مادر، تنظیم خانواده ، کودک و ... با دفاتر (در صورت وجود

نقص یا اشکال، اصلاح آنها)

– در صورت تاخیر مراقبت، عدم وجود تنظیم خانواده، هر گونه مشکلی در بهداشت محیط منزل جهت پیگیری و آموزش لازم به منزل مورد نظر مراجعه شود.

4_ بازدید از منزل و بررسی خانوار

بازدید از منزل اهمیت زیادی در آشنایی دانشجوی پزشکی با شرایط زندگی و برقراری رابطه صحیح با مردم داشته و در هر موقعیت های بعدی ایشان نقش مهمی خواهد داشت.

– بازدید روز اول به همراهی بهورز خانه بهداشت انجام می گیرد.

– طرز پوشش ، قیافه ظاهری و طرز برخورد شما به شکلی باشد که باعث جلب اعتماد و همکاری خانواده شود.

– در ابتدا خانواده را در جریان فعالیت خود قرار دهید خود را معرفی کنید که مشغول به تحصیل در رشته پزشکی هستید و این بازدید در راستای شناخت وضعیت بهداشتی سلامت خانواده و بهبود آن می باشد.

– نکات بحث شده در مورد مهارت های ارتباطی در کارگاه های توجیهی بخش پزشکی اجتماعی را رعایت کنید.

– در هنگام بازدید از خانوار وسایل زیر را همراه داشته باشید.

پرونده خانوار

گوشی و فشار سنج

ترمومتر

_سوالات و مشاهدات و آموزشهای زیر را انجام دهید.

در مورد تعداد خانواده (فرم مشخصات افراد) پرسیده و آن را با پرونده تطبیق دهید.

در مورد تعداد زنان باردار واجد شرایط، کودک زیر 6 سال سوال کنید و تطبیق دهید.

در مورد دفعات مراقبت و اینکه آیا زمان مراقبت بعدی را می دانند سوال کنید و تطبیق دهید.

کودک زیر 6 سال:

_ آیا زمان واکسیناسیون بعدی را می دانند؟

_ تغذیه کودک چگونه است؟

_ اگر شیر مادر می دهد، نحوه شیردهی را مشاهده کنید (برای دانشجویان خانم) و

در صورت وجود هر گونه اشکالی توضیح دهید.

_ نحوه تغذیه کمکی و مقدار و محتوی آن را بپرسید

_ در مورد بهداشت دهان و دندان کودک معاینه و سوال کنید

– منحنی پایش رشد کودک را از مادر بخواهید و ببینید تا چه حد اطلاع دارد و آموزشهای لازم را بدهید.

– مراحل تکاملی کودک را مشاهده و با پرونده مقایسه نمایید.

– در صورت وجود هر گونه بیماری (اسهال ، ARI ، و ...) در کودک آموزشهای لازم را بدهید.

– توصیه های لازم دیگر در خصوص سلامت کودک را بسته به مورد، آموزش دهید.

– تاریخ مراقبت بعدی را بپرسید در صورت عدم آگاهی راهنمایی نمایید.

تنظیم خانواده:

– بپرسید از چه وسیله ای استفاده می کند.

– مشکلات احتمالی را بپرسید

– نحوه مصرف (اگر قرص مصرف می کند) فراموشی قرص و غیره سوال کتید (آموزش دهید)

– موارد مراجعه دتر مورد مصرف قرص، IUD و سایر وسایل را بپرسید. (آموزش دهید)

اگر از وسیله ای استفاده نمی کند با آموزش وی را مصمم به استفاده از روش مناسب سن و شرایط وی کنید.

تاریخ مراقبت های بعدی را بپرسید در صورت عدم آگاهی یاد آوری نمایید.

آیا پاپ اسمیر را انجام داده است؟

مادر باردار:

LMP وی را بپرسید و ECD محاسبه و با پرونده مقایسه کنید.

علائم خطر را از وی بپرسید و سپس به طور تکمیلی با ذکر علل آموزش دهید.

نحوه تغذیه وی را سوال کنید و آموزش لازم را ارائه دهید.

طبق آخرین روند وزن و فشار خون ثبت شده در پرونده در صورت امکان

آموزشهای لازم را ارائه نمایید.

در مورد بهداشت دهان و دندان سوال پرسیده - آموزش دهید.

با پرونده مقایسه کنید (آیا آموزشهای ذکر شده در پرونده در حدی بوده که خانم

باردار قادر به پاسخ به سوالات شما و انجام عملکردهای مورد انتظار باشد؟

تاریخ مراقبت های بعدی را بپرسید در صورت عدم آگاهی یاد آوری کنید.

آیا در خانواده فرد سالمند وجود دارد؟

نحوه مراقبت

_ کیفیت زندگی

_ ناتوانی های وی

_ فشار خون در دو وضعیت خوابیده و نشسته

_ بررسی مشکلات وی از نظر بینایی، شنوایی، پوستی، تنفسی، قلبی عروقی (با

سوال و معاینه)

_ در صورت وجود هر گونه مشکل ارجاع دهید (با اطلاع بهورز)

در مورد سایر افراد خانواده (افراد جوان و نوجوان) برخی از عوامل خطر و

بیماریها را بررسی نمایید. (با خود آنها صحبت نمایید) ترجیحاً دانشجویان آقا با

پسران و دانشجویان خانم با دختران مصاحبه کنند.

مشکلات بلوغ

مصرف سیگار

مواد مخدر

فرار از مدرسه یا خانه

مشکلات تغذیه ای

...

در صورت وجود هر گونه مشکلی، ارجاع دهید. (با اطلاع بهورز)

بیماریابی :

با معاینات ساده و سوال و مشاهده در صدد یافتن بیماریهای زیر باشید.

_مشکلات قلبی (در تمام افراد)

_فشار خون بالا

_دیابت

_میگرن

_مشکلات روانی (اختلالات رفتاری و شخصیتی ، اختلالات خلقی، اختلالات

روانی شدید و عقب ماندگی ها و معلولیت ها)

_بیماریابی بر اساس دستورالعملهای و فرمهای بهداشت روانی انجام می گیرد و با

پرونده تطبیق داده شود.

_بیماریهای عفونی (سرفه مزمن TB ، اسهال ، تب مالت، هپاتیت) در صورت

وجود عوامل خطر هپاتیت B مانند اعتیاد تزریقی یا روابط جنسی مشکوک ،

بیماریهای آمیزشی ، حتماً برای بررسی این بیماری و ایدز ارجاع دهید.

بررسی عوامل خطر:

_مصرف سیگار (چند نفر از افراد خانواده ، مقدار مصرف، زمان شروع)

-مصرف مواد مخدر (چند نفر از افراد خانواده ، مقدار مصرف، علت مصرف ،
زمان شروع)

- بیتحرکی (آیا ورزش و پیاده روی و شاید کارهای بدنی انجام می دهید) در غیر
اینصورت تشویق به انجام آنها شود.

چاقی (محاسبه BMI هر یک از افراد خانواده و در صورت وجود اضافه وزن و
چاقی توصیه به تغییر شیوه تغذیه و ورزش)

-بررسی سید غذایی خانوار

بررسی ایمنی محیط زندگی:

-تطبیق شرایط ایمنی محیط زندگی با اطلاعات درج شده در پرونده

5_منحنی رشد کودکان 10 خانوار را در دو فرم خاص خود (پسران و دختران)
رسم کرده و سیر آن را بررسی و علت موارد توقف و کاهش رشد کودک را ثبت و
پی گیری نمائید.

6_نهایتاً وضعیت کلی خدمات و اثرات آن را در ده خانوار خود جمع بندی و نتیجه
را گزارش نمائید.

گروه پزشکی اجتماعی